

Van klompenmakerij naar klompenindustrie / H. A. van Iersel
Udenhout

Op 30 september 1977 opende onze kommissaris van de Koningin in Brabant de 50ste Klompenbeurs in Sint-Oedenrode. Uit zijn rede viel zowel pessimisme als optimisme te beluisteren. Enkele citaten: In 1912 versleten wij, Nederlanders, per hoofd 1½ paar klompen per jaar, 60 jaren later kunnen vier Nederlanders samen nog niet een paar klompen verslijten. Maar gezien het feit dat wij meer en meer vrije tijd krijgen, beginnen wij weer op klompen te lopen en stijgt ons verbruik weer.

Een goed samengesteld vlugschrift op de Klompenbeurs maakte er melding van dat de eerste man op de maan op Rooise klompen is aangekomen. Dat zullen wel „Brabantse Standers” zijn geweest.

Een en ander gaf mij aanleiding om eens te gaan praten met de heer A. van Zuilekom te Culemborg. Hij is voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Klompenfabrikanten en is daarom wel representatief te noemen voor het gehele vak. Uit zijn mond mochten de volgende opmerkingen en gegevens worden genoteerd:

De Nederlandse klompenmakers maakten in:

1946 6 miljoen paar klompen met 1600 bedrijven,

1970 3 miljoen paar klompen met 150 bedrijven,

1977 3 miljoen paar klompen met 130 bedrijven,

verwachting voor 1985 x miljoen paar klompen met 50 bedrijven.

De reeds ingezette en nog verder te verwachten terugloop in het aantal bedrijven was tussen 1946 en 1970 voornamelijk toe te schrijven aan het slechte rendement.

De terugloop tussen 1970 en 1985 zal voornamelijk te wijten zijn aan de vergrijzing van de merendeels kleine ondernemers. Maar van de totale produktie van 3 miljoen paar klompen worden toch nog 1 miljoen gemaakt door de 80 bedrijven die nu op het punt staan om „uit de klomp te stappen”.

Wil de klompenindustrie haar marktaandeel behouden, dan zullen de overblijvende 50 bedrijven dit gat in de produktie van 1 miljoen stuks op moeten vangen.

Dit zal alleen gaan door een ver doorgevoerde mechanisatie en schaalvergroting van de resterende bedrijven. Vooral de mechanisatie is hard nodig, omdat de klompenindustrie toch al kampt met een loonpost die 60-65 % bedraagt van de totale kostprijs. Door versnelde mechanisatie zouden verschillende doeleinden kunnen worden bereikt:

Volautomatische klompenboormachine: een noodzakelijke investering voor enkelen, een blijvende droom voor velen.

- a In stand houden van het marktaandeel.
- b Een lagere kostprijs en daardoor een betere aanpassing van de prijs voor de konsument.
- c Door het inschakelen van moderne machines kunnen betere werkomstandigheden worden geschapen.

Om het marktaandeel in stand te houden zijn twee dingen nodig:

- 1 Kennis van de afzetmarkt en proberen om, door goed door-dachte reclame voor het produkt, de vraag te vergroten.
- 2 De zorg voor een regelmatige produktie en goed geleide verkoopkanalen, zodat de klomp voor aanvaardbare prijzen bij de konsument komt.

Aan de kennis van de afzetmarkt is nooit enige aandacht be-steed. Werd in de vooroorlogse jaren de klomp nog uitsluitend gedragen door dat deel van de bevolking dat wegens budget-taire redenen aan de klomp was gekerkt, nu zien wij een heel andere groep klompendragers, die in tegenstelling met vroeger juist op zon- en feestdagen hun klompen verslijten in huis en hof. De N.K.V. is duchtig bezig hierop in te spelen en verwacht in deze richting nog wel een ruime stijging van de vraag.

Een zeer zwaar punt in de klompenindustrie is de mechanisatie. Daartoe werd met hulp van het Ministerie van Economische Zaken een structuurplan opgezet waarvan de kosten voor een groot gedeelte door Economische Zaken, o.l.v. de Nehem wor-den gedragen.

Te verwachten is dat het in de komende twee jaren noodzake-lijk zal zijn om ± 4 miljoen te investeren in de klompen-industrie. Door het inschakelen van de zeer moderne klompen-boormachines à raison van f 125.000,— per stuk, verwacht men per 1200 paar klompen een arbeidsbesparing te realiseren van 50 manuren. Dit scheelt op een fabriek die 60.000 paar klom-pen maakt minimaal 2500 manuren per jaar.

Op het gebied van mechanisatie kan een bedrijf een plan indie-nen, wordt dit geaksepteed door de structuurkommissie, dan kan men in aanmerking komen voor een subsidie van 20 %.

Het image, dat de klomp alleen gedragen kan worden in ons natte kikkerland zal bijgestuurd moeten worden en zeker in het buitenland zal hiervoor interesse gekweekt moeten worden, om de klomp ook daar meer ingang te doen vinden.

Als men er in slaagt door actieve reclame het verbruik te sti-muleren, bestaat er een reële mogelijkheid, dat het binnenlandse verbruik zou kunnen stijgen van 3 naar 4 miljoen paar klom-pen per jaar.

Men verwacht door propaganda ook meer buitenlandse vraag. Voorzichtige prognoses gaan in de richting van 1 à 2 miljoen. De totale produktie zou dan 5 à 6 miljoen paar moeten zijn.

De grote vraag wordt dan: hebben wij hier voldoende hout voor. Nu maken wij 3.000.000 paar klompen, daarvoor is nodig ± 50.000 m³ hout. Als wij 6.000.000 paar gaan maken, heb-

ben wij 100.000 m³ nodig. Hebben wij hier voldoende kaprijp hout voor?

De heer Van Zuilekom had daar een duidelijke visie over:

De klompenindustrie heeft een afvalpercentage van 60 %. Het totale verlies is dus 60 % van 50.000 m³ = 30.000 m³ afval. Nu wordt reeds een gedeelte, dat bij verzagen verloren gaat, = ± 10.000 m³ verwerkt door een houtbedrijf in Lochem, die dit afval verchipt. De resterende 20.000 m³ bestaat uit boorsel en krullen en hiervoor is nog steeds geen belangstel-ling.

Pogingen van de klompenmakers om anders dan voor strooisel via Economische Zaken een onderzoek hiernaar in te stellen zijn tot op heden op niets uitgelopen.

Dit is te meer jammer, omdat naar de gedachte van de heer Van Zuilekom het zeer eenvoudig zou zijn dit te realiseren. Als deze 20.000 m³ afval rendabel zouden kunnen worden ge-maakt in een andere houtverwerkende industrie zou dit een enorme besparing betekenen, en zou de meerproduktie van de klompenindustrie indirekt geen aanslag zijn op met name het populierenbestand.

Volgens de heer Van Zuilekom zou ook een „Centraal toeleve-ringsbedrijf van blokken voor de klompenindustrie” erg bespa-rend gaan werken. Doordat dan de blokken centraal bewerkt worden, zou een grote besparing van afval mogelijk zijn en zouden ook de individuele klompenmakers wat rationeler kun-nen werken. Geen inkoop van bomen meer. Alle blokken wor-den pasklaar voor verdere bewerking aan de klompenmaker geleverd. Groot voordeel is dat de klompenmaker geen investe-ringen meer behoeft te doen in houtvoorraden en kan de maat bestellen die hij wil hebben. Kinderklompen b.v. vragen een heel andere maat van bomen als b.v. „grote-mannen-klompen”.

Het structuurplan voor de klompenindustrie omvat dus vier punten:

- a mechanisatie,
- b bevordering van de verkoop in binnen- en buitenland,
- c het bevorderen van de totstandkoming van een blokken-toeleveringsbedrijf,
- d een sociale paragraaf, omvattend verbetering werkklimaat en vakopleiding (omscholing).

Tot slot nog enkele opmerkingen van de heer Van Zuilekom: Waarom plant de overheid zo weinig populieren in nieuw-bouwplannen.

Waarom worden er zoveel andere bomen geplant, die minder produceren en zodoende een geringere bijdrage leveren aan een snelle verbetering van ons milieu.

Populieren en klompen blijven milieuvriendelijk in produktie en gebruik.

BOMEN-ROOIEN

- van 1 boom tot vele hectaren
- het wegfrezen van stobben
- verhuur bomenverplantmachine
- verhuur hoogwerker
- in Nederland, België en Duitsland

DRIESSEN

tel. (02943) 1795

VREELAND

TUINBOUWARTIKELN

Een kleine greep uit onze lijst:

Plastic boommanchetten - Hang- en steetiketten - Labels
Tonkinstokken - Boombanden - Acryl gaaslinnen - Schermdoek
Tuingereedschap - Snoeigereedschap - Grasmaaimachines
Pulverisateurs - Jiffypots - Jiffy-Seven - Plasticpotten - Plantacryl
Bindmateriaal - Handschoenen en wanten - Kruiwagens
Kaskitten en verwaren - Bestrijdingsmiddelen - enz. enz.

Vraagt onze uitvoerige prijscourant

A. MAURITZ & ZN. B.V. - BUSSUM

POSTBUS 112 - TELEFOON 02159 - 43914*

De speciaalzaak voor alle tuinbouwartikelen